

Handläggare: Lisbeth Westerlund
Telefon: 08-508 25 016

Till
Socialtjänstnämnden

Förslag till skolplan Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialtjänstnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Dag Helin

Eddie Friberg

Sammanfattning

Förvaltningen anser att förslaget till skolplan har goda ambitioner att skapa förutsättningar för en skola som ger eleverna goda kunskaper och som har en trygg och bra miljö och medverkar till att barn och ungdomar får bra förutsättningar för sin utveckling. Förvaltningen anser dock att målen för vilka kunskaper eleverna ska uppnå är för otydliga och för lågt satta. Målet borde vara att alla som går ut grundskolan och gymnasiet ska ha fullständiga betyg, dvs. vara godkända i alla kurser. Det är också angeläget att lyfta fram vikten av ett gott skolklimat för att skapa förutsättningar för lärande och hälsa.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialtjänstnämnden för yttrande överlämnat Förslag till skolplan. Remisstiden har förlängts till och med den 15 maj 2008.

Ärendet har även remitterats till samtliga stadsdelsnämnder, kulturnämnden, Föräldraalliansen i Stockholms stad, Barnverket Stockholm, Sveriges elevråd Stockholm, Sveriges elevråds centralorganisation Stockholm, Lärarnas riksförbund Stockholm, Lärarförbundet Stockholm, Skolledarförbundet Stockholm och Kommunal Stockholm.

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom kansliavdelningen i samarbete med avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Förslag till skolplan i sammanfattning

Inledning

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap och vårt gemensamma bildningsarv till den uppväxande generationen. Stockholms skolor ska präglas av hög kvalitet och mångfald. Elever och föräldrar ska ha valfrihet att välja mellan en rad alternativ och inriktningar.

Tolerans, förståelse för olikhet och respekt för andra ska prägla skolans vardag. Skolan ska inte vara värdeneutral, utan tydligt ta ställning för grundläggande humanistiska och demokratiska värderingar. Skolan ska fostra, men inte överta hemmets ansvar.

Skolplanen och de nationella styrdokumenterna är styrande och vägledande för att utveckla skolans verksamhet och ge eleverna möjlighet att nå målen. Den politiska uppgiften är att sätta upp mål för skolans arbete och utvärdera att målen nås. Politiker ska dock inte styra skolans pedagogiska inriktning.

Kunskap i fokus

Stockholm ska ha en skola i världsklass. För att lyckas med detta krävs ökat kunskapsfokus. Grundskolans viktigaste uppgift är att ge varje elev grundläggande kunskaper för att klara vidare studier och arbetsliv.

Elevens motivation är den viktigaste drivkraften för goda prestationer. Varje elev har också ett ansvar för det egna lärandet. Elever som snabbt når målen måste kunna få ytterligare stimulans och fördjupande arbetsuppgifter.

Läraren är elevernas viktigaste resurs. Lärare ska erbjudas fortbildning och nya karriärvägar. Den statligt finansierade satsningen Lärarlyftet innebär en unik möjlighet till kompetensutveckling. Varje skola ska arbeta aktivt med att ge många

lärare möjlighet att delta i Lärarlyftet. Stockholms skolor ska endast tillsvidareanställa behöriga lärare.

Elever med funktionsnedsättning ska ha rätt till stöd och hjälp som är anpassade efter deras särskilda situation. Elevvårdsteam, anpassade hjälpmedel och individuella handlingsplaner har visat sig vara framgångsrika metoder för att möta dessa elever. Tillgängligheten för funktionshindrade ska vara god på Stockholms skolor.

Förskoleklassens uppgift är bland annat att förbereda eleverna inför de första åren i grundskolan. Förskoleklassen ska vara en bro som underlättar övergången mellan förskola och grundskola. I sin förlängning kan förskoleklassen bli det första året i en tioårig grundskola.

Stockholm ska erbjuda ungdomar en gymnasieutbildning i världsklass med en mångfald av utbildningsmöjligheter. Gymnasiet ska präglas av en hög kvalitet och förbereda eleverna för fortsatta studier eller yrkesliv. Skolorna ska kunna utveckla sina profiler.

Vuxenutbildningen är en del av det livslånga lärandet och ger människor som av olika anledningar inte nått grundskolans eller gymnasieskolans mål en andra chans.

Sfi-undervisningen (Svenska för invandrare) i Stockholm ska präglas av en hög kvalitet, individualisering och närhet till yrkeslivet.

Varje student som lämnar gymnasieskolan eller vuxenutbildningen ska ha en god grund för fortsatta studier eller yrkesliv. Andelen studenter med godkänt på alla kurser i slutbetyget ska öka.

Värderingar, trygghet och elevhälsa

Principen om alla människors lika värde är grunden för all verksamhet i Stockholm. Trygghet, hänsyn och respekt ska prägla Stockholms skolor. Nolltolerans ska råda mot mobbning, kränkningar och våld. Stadens riktlinjer för trygghet och studiero i skolan ska, liksom skolans likabehandlingsplan, vara levande dokument.

Skolan ska arbeta aktivt för att främja jämställdhet.

Tydliga ordningsregler ska vara väl förankrade hos elever, personal och föräldrar. All skolpersonal ska aktivt bidra till det förebyggande arbetet för att förhindra mobbning och kränkande behandling. Arbetet ska ske i samarbete med elever och föräldrar. Brott ska alltid polisanmälas. Föräldrar till elever i grund- och gymnasieskolan ska erbjudas ett skriftligt omdöme avseende elevens sociala utveckling.

Skolk är oacceptabelt. Ogiltig frånvaro ska följas upp och åtgärdas. Skolk ska alltid rapporteras till föräldrarna och redovisas i anslutning till terminsbetygen, i såväl grundskolan som gymnasiet.

Skolans hälsofrämjande arbete är av stor betydelse. En nära samverkan mellan föräldrar, skolans elevvårdsteam, sociala myndigheter och barnpsykiatri kan uppmärksamma barns behov och möjliggöra tidiga insatser och därmed förebygga större problem i högre åldrar. En välfungerande elevvård/elevhälsa är ett viktigt stöd i det hälsofrämjande arbetet. Elevhälsan ska också aktivt förebygga och motverka t.ex. psykisk ohälsa.

Styrning och ledning

I en målstyrd verksamhet är det de professionella, skolledarna och pedagogerna, som ska avgöra hur målen ska nås. Stadens viktigaste uppgift är att skapa nödvändiga förutsättningar för skolorna och utvärdera resultaten. Det förutsätter tydliga krav och mål.

Kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret för stadens skolor och fastställer i budgeten förutsättningarna för verksamheten och fastställer mål för verksamheten. Utbildningsnämnden fattar beslut om resursfördelning till skolorna och ansvarar för att skolverksamheten når målen. Nämnden fattar också beslut om kompletterande styrdokument som riktlinjer för trygghet och studiero.

Rektor fattar beslut om hur medlen ska användas på den lokala skolan för att organisera verksamheten så att alla elever ges möjlighet att uppnå de nationella målen. Uppföljning och utvärdering ska ske av de nationella läroplans- och kunskapsmålen samt kommunfullmäktiges mål.

Rätten att välja skola och förekomsten av friskolor ökar valfriheten. Likvärdiga villkor skall råda för privata och kommunala alternativ. Det är angeläget att eleven har tillgång till god information vid valet av utbildning och skola.

Alla elever har rätt till betyg som på ett rättvist sätt speglar elevens kunskapsnivå. Stockholms stad ska arbeta aktivt med betyg- och bedömningsfrågor i syfte att få en likartad bedömning i alla skolor.

I kvalitetssystemet för de pedagogiska verksamheterna ingår kvalitetsredovisningar, inspektion, brukarundersökningar, elevhälsorapport, verksamheternas självvärdering och speciella utredningsuppdrag.

Förvaltningens synpunkter

I skollagen 2 kap. 8 § anges följande

”I alla kommuner skall det finnas en av kommunfullmäktige antagen skolplan som visar hur kommunens skolväsende skall gestaltas och utvecklas. Av skolplanen skall särskilt framgå de åtgärder som kommunen avser vidta för att uppnå de nationella mål som har satts upp för skolan. Kommunen skall kontinuerligt följa upp samt utvärdera skolplanen.”

Stadens nuvarande skolplan antogs av kommunfullmäktige den 20 september 2004. I budgeten för 2008 anges att nya övergripande mål och riktlinjer ska tas fram. Staden har även haft en förskoleplan som har upphört att gälla, en ny förskoleplan ska enligt budgeten för 2008 tas fram under året.

I förslaget till skolplan anges att skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap av hög kvalitet. Eleverna ska i grundskolan ges förutsättningar att få grundläggande kunskaper för att klara vidare studier och arbetsliv. Andelen studenter med godkänt i alla kurser i slutbetyget ska öka.

Förvaltningen anser att målen för vilka kunskaper eleverna ska uppnå är för otydliga och för lågt satta. Målet borde vara att alla som går ut grundskolan och gymnasiet ska ha fullständiga betyg, dvs. vara godkända i alla kurser.

Skolans uppdrag är att se till att eleverna når kunskapsmålen. Forskningen visar att ett gott skolklimat har avgörande betydelse för inläringen och för elevernas hälsa. För att lärande ska komma till stånd behöver elever och lärare ha goda relationer. Lärande är en social process och ett bra socialt samspel ger därför en bättre lärandemiljö och en bättre arbetsmiljö för såväl elever som lärare.

Ett gott skolklimat har också en förebyggande effekt på flera problem såsom psykisk ohälsa, kriminalitet, missbruk och mobbning genom att eleverna trivs. Ett gott skolklimat förutsätter också att föräldrarna känner tillit till skolan. Förvaltningen anser att vikten av att skapa ett gott skolklimat och att utveckla goda relationer mellan skolan och elevernas föräldrar bör lyftas fram mer i planen.

Förvaltningen anser även att skolans samspel och samarbete med det omgivande samhället betonas för lite i förslaget till skolplan. Skolan existerar mitt i samhället. Den behöver stöd från föräldrar och hela det omgivande samhället för att bli framgångsrik. Det är angeläget att skolan har ansvar för att ta initiativ till sådant samarbete.

Skolplanen anger att läraren är elevernas viktigaste resurs. Förvaltningen anser att planen bör ange att det är såväl lärandemiljön som den förda pedagogiken som skapar förutsättningar för att eleverna ska nå kunskapsmålen.

Det är angeläget att ha som mål att skapa en skola för alla. När en elev inte når målen är det i första hand skolan, dess pedagogik och läraren som brister och pedagogiken måste omprövas. Förslaget till skolplan fokuserar enligt förvaltningens mening i alltför hög utsträckning på att det är eleven som har problem och måste ges stöd. För att kunna utveckla en skola för alla behövs en ständigt levande pedagogisk diskussion på skolorna som måste ges tid och utrymme. Rektorerne måste få stärkta möjligheter att vara pedagogiska ledare av verksamheterna.

Avsnittet i planen om skolans hälsofrämjande arbete bör enligt förvaltningens mening utvecklas. En nära samverkan med socialtjänsten, elevvården och barn- och ungdomspsykiatri (BUP) samt elevens föräldrar, är inget hälsofrämjande arbete, utan är mer en beskrivning av vad som bör ske när ett problem har uppstått. Skolan måste ha tillgång till elevhälsa med skolsköterska, skolläkare samt kurator och psykolog.

Det är däremot självfallet angeläget att skolan samverkar med omvärlden, inte minst med socialtjänsten, om inte detta anges i skolplanen finns det risk för att skolan inte tar initiativ i tid när det behövs samverkan om en enskild elev. Det är också viktigt att skolan och socialtjänsten har en nära samverkan om drog- och brottsprevention på såväl lokal som övergripande nivå. Det är extra viktigt att detta tydliggörs eftersom skolan har omorganiserats.

Förskolan är en skolform och även om den ska ha en egen plan är det angeläget att övergången från förskola till skola tas upp i skolplanen. Det är viktigt att de olika verksamhetsformerna har en gemensam grundsyn och en pedagogik som tydligt länkar i varandra. Detta är särskilt viktigt att beakta i den rådande organiseringen av Stockholms skolor då ansvaret för förskolan ligger på stadsdelsförvaltningarna och grundskola/gymnasium på utbildningsförvaltningen.

I förslaget till skolplan anges att förskoleklassens uppgift är att förbereda eleverna inför skolåren. En annan uppgift för förskoleklassen kan vara att introducera förskolepedagogik i grundskolemiljö. På så sätt kan man bredda kompetensen inom grundskolan med den mer färgrika och utvecklingsorienterade uppsättning av pedagogiska möjligheter som är vanlig på förskolan.

Det är viktigt att skolplanen tydliggör att styrning och ledning avseende krav och mål även innefattar fristående skolor. Idag är detta inte tydligt. Fristående skolor kan välja bort att t.ex. delta i Stockholmsenkäten, ta emot besök av stadens skolinspektörer etc.

Sammantaget anser förvaltningen att förslaget till skolplan har goda ambitioner att skapa en skola som ger eleverna goda kunskaper och som samtidigt har en trygg och bra miljö och medverkar till att barn och ungdomar får bra förutsättningar för

sin utveckling. Förvaltningen anser dock att målen för vilka kunskaper eleverna ska uppnå är för otydliga och för lågt satta. Målet borde vara att alla som går ut grundskolan och gymnasiet ska ha fullständiga betyg, dvs. vara godkända i alla kurser. Det är också angeläget att lyfta fram vikten av ett gott skolklimat för att skapa förutsättningar för lärande och hälsa.

Bilaga

Förslag till skolplan